

Bryssel 1.10.2019
SWD(2019) 344 final

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

Oheisasiakirja

**KOMISSION ASETUKSEEN (EU) .../... Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin
2009/125/EY mukaisten ekologisen suunnittelun vaatimusten asettamisesta
sähkömoottoreille ja taajuusmuuttajille**

sekä komission asetuksen (EY) N:o 640/2009 kumoamisesta

{C(2019) 2125 final} - {SEC(2019) 334 final} - {SWD(2019) 343 final}

Vaikutustenarvioinnin tiivistelmä

Vaikutustenarviointi – Asetus ekologisen suunnittelun vaatimusten asettamisesta sähkömoottoreille ja taajuusmuuttajille sekä komission asetuksen (EY) N:o 640/2009 kumoamisesta

A. Toimenpiteen tarve

Miksi? Mihin ongelmaan puututaan?

Voimassa oleva komission asetus (EY) N:o 640/2009 moottoreiden ekologisesta suunnittelusta, jäljempänä 'moottoriasetus', edistää merkittäväällä tavalla EU:n tavoitteita energiatehokkuuden, ilmastonmuutoksen ja sisämarkkinoiden aloilla. Asetuksen soveltamisalaan kuuluvat moottorit kuluttavat lähes kolmanneksen EU:n sähköntuotannosta. Niiden vähimmäisenergiatehokkuutta säännellään monissa suurissa talouksissa, mukaan lukien Aasia, Amerikat ja Australia. Vaikka moottoriasetuksella on ollut huomattavia myönteisiä vaikutuksia, on teknologian edistymisen vuoksi paikallaan päivittää nykyisiä vaatimuksia ja saattaa ne kansainvälisen kehityksen mukaisiksi. Näin autetaan eurooppalaisia loppukäyttäjiä saamaan lisää taloudellisia säästöjä ja EU:ta saavuttamaan sen vuodelle 2030 asetetut energia- ja ilmastotavoitteet sekä turvataan EU:n kilpailukykyä. Samaan aikaan olisi moottoriasetuksen vaikuttavuuden lisäämiseksi käsiteltävä asetuksen täytäntöönpanon aikana esiin tulleita yksittäisiä kysymyksiä, kuten sääntelyn mahdollisten aukkojen korjaamista.

Mitä toimenpiteellä on tarkoitus saada aikaan?

Yleisinä tavoitteina on varmistaa tehokkaiden moottorijärjestelmien vapaa liikkuminen sisämarkkinoilla, parantaa energiatehokkuutta, lisätä energiaturvallisuutta unionissa, panna täytäntöön energiaunionistrategiassa vahvistettu "energiatehokkuus etusijalle" -periaate ja edistää EU:ssa toimivan moottoreita ja taajuusmuuttajia valmistavan teollisuuden kilpailukykyä. Tarkemmin sanoen sillä halutaan saavuttaa lisää kustannustehokkaita energiansäästöjä asetuksen soveltamisalaan jo kuuluvien moottoreiden osalta mukauttamalla tavoitetasoa kansainvälisen ja teknologisen kehityksen mukaiseksi, saavuttaa uusia kustannustehokkaita energiansäästöjä soveltamisalaan nyt kuulumattomien moottoreiden osalta, saavuttaa lisää kustannustehokkaita energiansäästöjä taajuusmuuttajia sääntelemällä sekä ratkaista vapautuksiin ja sääntelyn mahdollisiin aukkoihin liittyvät kysymykset.

Mitä lisäarvoa saadaan toimenpiteen toteuttamisesta EU:n tasolla?

Asetuksen soveltamisalaan kuuluvat moottorit ovat tavaroita, joilla käydään kauppaa maailmanlaajuisesti sähköalan kansainvälisen standardisointijärjestön (IEC) standardien pohjalta. Niiden sääntely kansallisella tasolla ei olisi yhtä tehokasta ja vaikuttavaa ja aiheuttaisi valmistajille ja maahantuojille perusteetonta rasitetta, mikä vaikeuttaisi tehokkaasti tuotteiden vapaata liikkuvuutta. Tätä vaihtoehtoa ei pitänyt hyvänä yksikään sidosryhmistä. Kyseisten tuotteiden sääntely EU:n tasolla on edelleen tarpeen sisämarkkinoiden toiminnan jatkumiseksi samalla kun edistetään energiatehokkuustavoitteita ja lisätään loppukäyttäjien energiansäästöjä.

B. Ratkaisut

Mitä lainsäädännöllisiä ja muita toimenpidevaihtoehtoja on harkittu? Onko jokin vaihtoehto arvioitu parhaaksi? Miksi?

Nykyiseen kehitykseen perustuvan skenaarion eli BAU-skenaarion (jossa EU ei toteuta toimia) lisäksi tarkasteltiin viittä muuta toimintavaihtoehtoa:

1. tuotannonalan tekemä vapaaehtoinen sopimus;
2. energiamerkintä, jolla parannettaisiin energiatehokkuutta koskevien tietojen välittämistä kuluttajille;
3. ECO1-skenario – siihen sisältyy ajan tasalle saatettu moottoriasetus, jossa asetuksen soveltamisalaan kuuluva tuotevalikoima pidetään ennallaan mutta hyötysuhdetta koskevat tavoitteet asetetaan nykyistä korkeammalle tasolle;
4. ECO2-skenario – muuten ECO1-skenaarion kaltainen mutta asetuksen soveltamisalaa laajennetaan siten, että siihen kuuluvat myös suuremmat moottorit ja tietyt nykyisen asetuksen soveltamisalaan kuulumattomat moottorit (yksivaihemoottorit, kahdeksannapaiset moottorit ja useat erikoismoottorit). Lisäksi asetus kattaa moottoreiden kanssa käytettävät taajuusmuuttajat;
5. ECO3-skenario, jossa ECO2-skenaarion soveltamisalaa laajennetaan siten, että siihen kuuluvat myös pienemmät moottorit.

Tuotannonalan taholta ei esitetty ehdotuksia vapaaehtoisen sopimuksen tekemisestä ja vain hyvin harvat yksityiset kuluttajat, joita varten energiamerkki on suunniteltu, ostavat todellisuudessa moottoreita. Sen vuoksi kahden ensimmäisen vaihtoehdon analyysiä ei viety pidemmälle. Muista vaihtoehdoista (BAU, ECO1, ECO2, ECO3) parhaaksi on arvioitu vaihtoehto ECO3, koska se tuottaa suurimmat ympäristösäästöt, siinä korjataan kaikki ennakoitavissa olevat sääntelyn aukkokohdat, siinä saavutetaan suurimmat taloudelliset hyödyt

kuluttajille, se vaikuttaa suotuisimmin työpaikkoihin ja siinä nostetaan hyötysuhdetta koskevat vaatimukset asianmukaisemmalle tasolle kansainvälisen sääntelyn kehityksen mukaisesti.

Mitkä toimijat kannattavat mitäkin vaihtoehtoa?

Moottoriasetuksen saattaminen ajan tasalle sai laajan tuen ekologisen suunnittelun kuulemisfoorumissa edustettuina olevilta sidosryhmiltä. Sekä ECO2- että ECO3-vaihtoehdossa saadaan yhdistettyä tasapainoisesti eri teollisuussegmenttien, kansalaisjärjestöjen ja jäsenvaltioiden joskus toisistaan poikkeavat näkemykset. Alan sidosryhmät ilmaisivat erityisesti pienempien, yksivaiheisten ja kahdeksannapaisten moottoreiden osalta huolensa mahdollisista pienemmille yrityksille aiheutuvista taloudellisista vaikeuksista, kun taas kansalaisjärjestöt tukivat aktiivisesti kyseisten moottoreiden ottamista mukaan. Kun otetaan huomioon suuremmat energiansäästöt ja niihin kytkeytyvät ympäristöhyödyt sekä loppukäyttäjille – sekä kotitalouksille että tuotannonalalle – saavutettavat suuremmat hyödyt, päätelmänä on, että houkuttelevin skenaario on vaikutuksiltaan voimakkain ECO3-skenaario edellyttäen, että tuotannonalalle taataan riittävästi aikaa mukautua. Sen vuoksi ehdotetaan, että asetuksen täytäntöönpano toteutetaan vaiheittain. Keskusteltiin myös moottoreista, jotka sisältyvät ekologisen suunnittelun kautta säänneltäviin lopputuotteisiin. Moottoreille asetettuja vaatimuksia pitivät yhtäältä olennaisina sellaisten lopputuotteiden tuottajat, joiden yhteydessä moottorin hyötysuhde on lopputuotteen energiatehokkuusvaatimusten täyttymisen kannalta tärkeä (puhaltimet, pumput, kompressorit, ilmanvaihtokoneet jne.). Toisaalta sellaisten lopputuotteiden valmistajilla, joissa teholliset komponentit eivät ole ratkaisevan tärkeitä, on taipumus nähdä asian toisin. Ne uskovat omien tuotteidensa osalta, että vaatimusten täyttämiseksi on olemassa halvempia keinoja, ja vastustavat käytäntöä, jossa sekä komponentit että lopputuotteet ovat säänneltyjä. Tämänäyttypisten vapautusten ottaminen käyttöön loisi kuitenkin moottoreiden valmistajien tai maahantuojien osalta sääntelyyn suuria aukkoja ja mahdollisesti heikentäisi oikeusvarmuutta sekä häittäisi vakavalla tavalla markkinavalvontaa. Se vähentäisi hyötyjä arvoketjun muilla segmenteillä sekä moottoreiden käyttäjien kannalta. Edellä mainituista syistä parhaana vaihtoehtona ei pidetä lopputuotteisiin sisältyvien moottoreiden jättämistä soveltamisalan ulkopuolelle.

C. Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon vaikutukset

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon hyödyt (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen hyödyt)?

Vaikutustenarviointi osoittaa, että ECO3-skenaarion mukaisesti ajan tasalle saatetulla moottoriasetuksella voidaan saavuttaa sähkönkulutuksessa enimmillään 10 TWh:n nettosäästöt vuodessa sekä vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä jopa kolmella miljoonalla hiilidioksidiekvivalenttitonnilla vuodessa. Valmistajien, kauppiaiden ja asentajien liikevaihto kasvaa jopa 0,6 miljardia euroa, mikä tarkoittaa jopa 10 000 uutta työpaikkaa vuoteen 2030 mennessä, perustason (BAU) skenaarion mukaiseen tilanteeseen verrattuna. Lopputulema on myönteinen myös hintojen kohtuullisuuden kannalta: myös moottoreiden käyttäjät – sekä kotitaloudet että tuotannonala – hyötyvät ehdotetusta toimenpiteestä, kun rahalliset säästöt kasvavat vuoteen 2030 mennessä 1,3 miljardiksi euroksi vuodessa. Muita hyötyjä ovat energiaturvallisuuden paraneminen EU:ssa ja sähköntuotannon vähenemisen myötä ilmenevät myönteiset terveysvaikutukset.

Mitkä ovat vaikutukset yrityksiin, mukaan lukien pk- ja mikroyritykset?

Moottoreita toiminnassaan käyttävät pk-yritykset hyötyvät uudesta asetuksesta kustannusten vähentyessä moottoreiden koko elinkaaren aikana. Pk-yritykset, jotka toimivat moottorialalla jälleenmyyjinä tai maahantuojina tai moottoreiden mukauttamisessa, asennuksessa ja huollossa, hyötyvät uudesta asetuksesta liiketoiminnan tulojen kasvaessa. Asetuksen nykyiseen soveltamisalaan kuuluvia sähkömoottoreita valmistavia pk-yrityksiä on vain vähän, mutta moottoreiden tuotantoon suoraan osallistuvien pk-yritysten määrää kasvaa, jos soveltamisalaa laajennetaan lisäämällä siihen tietyt ECO2- tai ECO3-skenaariossa tarkoitettut moottorityypit. Kuten edellä todettiin, sidosryhmät toivat esiin, että pienemmillä yrityksillä saattaa olla vaikeuksia tehdä tarvittavia investointeja ja tällöin niiden tuotanto on vaarassa loppua. Pk-yrityksiin kohdistuvia vaikutuksia on tarkasteltava koko arvoketjun osalta ottaen huomioon moottoreiden kaupan, mukautuksen, asennuksen ja huollon segmenteille sekä moottoreiden käyttäjille koituvat hyödyt, jotka tasapainottavat vaikeuksia tiettyjen markkinasegmenttien osalta. Tämän perusteella voidaan päätellä, että ECO3 voi olla edullinen vaihtoehto pk-yrityksille. EU:n tuotannonalan kilpailukykyyn kohdistuva vaikutus on kokonaisuudessaan myönteinen. EU on moottorijärjestelmien alalla maailman ykkönen, ja tuotannonalan osuus viennistä on verrattain suuri. Asianmukaiset ja ajan tasalla olevat hyötysuhdevaatimukset kotimarkkinoilla ovat siten merkittävä etu, ja ne kompensoivat mahdollisia hankaluuksia, joita moottoreita ostavalle tuotannonalalle saattaa aiheutua, kun se joutuu noudattamaan uusia sääntöjä.

Kohdistuuko jäsenvaltioiden budjettiin ja julkishallintoon merkittäviä vaikutuksia?

Säädöksen muoto on asetus, jota sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa. Näin säädöksen saattamisesta

osaksi kansallista lainsäädäntöä ei aiheudu kustannuksia kansallisille hallinnoille. Toimenpiteen täytäntöönpanon hallinnollisia kustannuksia on vaikea arvioida. Jäsenvaltioiden viranomaiset tarkastavat jo nyt vaatimustenmukaisuuden nykyisen moottoriasetuksen nojalla. Siten välineet ja resurssit ovat suurimmaksi osaksi valmiina. Soveltamisalan laajentaminen laajentaa myös valvontatoimien alaa kuten kaikki ekosuunnitteluasetukset mutta ei luo erityisiä haasteita. Sitä vastoin ehdotetulla asetuksella ratkaistaan useita ongelmia, joita jäsenvaltioiden viranomaiset ovat kohdanneet nykyisen asetuksen yhteydessä.

Onko toimenpiteellä muita merkittäviä vaikutuksia?

Toiminnallisuuteen, terveyteen, turvallisuuteen, ympäristöön tai hinnan kohtuullisuuteen ei odoteta kohdistuvan kielteisiä vaikutuksia.

D. Seuranta

Milloin asiaa tarkastellaan uudelleen?

Tarkistettua moottoriasetusta on määrä tarkastella uudelleen viimeistään vuonna 2024 ottaen huomioon saavutukset, täytäntöönpanosta saatu kokemus, kansainvälinen kehitys ja teknologian edistyminen.